

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
УО «Белорусский государственный экономический университет»

**ЭКОНОМИЧЕСКИЙ
МЕХАНИЗМ ФОРМИРОВАНИЯ
НАЦИОНАЛЬНОЙ МОДЕЛИ РАЗВИТИЯ
ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ**

Материалы
научно-практической конференции

Пинск, 22–23 февраля 2005 года

Минск 2005

УДК 338.2(476)

ББК 65.9(4Бел)

Э40

Редакционная коллегия:

доктор экономических наук, профессор *П.В. Лециловский*
кандидат экономических наук, доцент *С.В. Сплошнов*
кандидат экономических наук, доцент *В.С. Филипенко*
кандидат физико-математических наук, доцент *В.В. Митянок*
кандидат экономических наук *Л.Ф. Киндрук*
кандидат экономических наук *В.М. Мальцевич*
кандидат сельскохозяйственных наук *Т.Б. Рошка*
кандидат педагогических наук *Г.Ф. Вечорко*

У т в е р ж д е н о Редакционно-издательским советом университета

Э40 **Экономический механизм формирования национальной модели развития экономики Республики Беларусь [Текст] : материалы науч.-практ. конф. (Пинск, 22–23 февр. 2005 г.). — Мн. : БГЭУ, 2005. — 151 с.**

ISBN 985-484-282-7.

УДК 338.2(476)

ББК 65.9(4Бел)

ISBN 985-484-282-7

© УО «Белорусский государственный
экономический университет», 2005

АБ ВЫКАРЫСТАННІ ВУЧЭБНЫХ ДЗЕЛАВЫХ ГУЛЬНЯУ НА ЗАНЯТКАХ ПА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Н.У. Мазер

*Філіял УА "Беларускі дзяржаўны
эканамічны ўніверсітэт" у г. Пінску*

Адукацыя – арганічная частка асабістага жыцця чалавека, у той жа час яна адна з найбольш важных сфер жыцця грамадства. Але пакуль што змест адукацыі нацэлены пераважна на простае засваенне ведаў, уменняў і навыкаў (ВУНаў). А для таго, каб змяніць накірунак на развіццё асобы, патрэбна перайсці ад «школы запамінання» да «школы мыслення і дзеяння». Гэты падыход арыентуе не толькі на засваенне ВУНаў, але і на спосабы іх засваення, развіццё пазнаваўчых сіл і творчага патэнцыялу асобы. Тут ступень эфектыўнасці адукацыі вызначаецца не ўзроўнем засваення ВУНаў, а здольнасцямі людзей самастойна набываць новыя веды, выкарыстоўваць змененыя і набытыя веды для пастаноўкі і вырашэння ўзнікаючых праблем і задач.

Узровень адэкватнасці валодання тым або іншым відам маўленчай дзейнасці правяраецца непасрэдна ў практыцы зносін пры чытанні і перакладзе літаратуры па спецыяльнасці, абмене пісьмовай інфармацыяй у выглядзе дзелавых папер і пад. Часта «выпрабаванне практыкай» прымушае сумнявацца ў правільнасці і мэтазгоднасці традыцыйных метадаў выкладання матэрыялу, у рамках якіх ведам аб мове прыдаецца большае значэнне, чым уменням і навыкам у самім маўленні, і дзе валоданне вусным маўленнем носіць другасны, падпарадкавальны характар.

Шамава фармулюе асноўнае патрабаванне да арганізацыі актыўнага вучэння наступным чынам: эфектыўнае засваенне знакаў і спосабаў дзейнасці прапануе такую арганізацыю пазнаваўчай дзейнасці навучэнцаў, калі вучэбны матэрыял становіцца прадметам актыўных мысліцельных і практычных дзеянняў кожнага навучэнца.

Гульні вывучаюцца ў псіхалогіі, этнаграфіі і гісторыі культуры, у тэорыі кіравання, педагогіцы і іншых навук. Вучэбная дзелавая гульня дазваляе задаць у навучанні прадметны і сацыяльны кантэкст будучай прафесійнай дзейнасці і так смадэляваць больш адэкватныя у параўнанні з трыдцыйнама навучаннем умовы фарміравання спецыяліста. У гэтых умовах: 1) засваенне новых ведаў накладваецца на канву будучай прафесійнай дзейнасці; 2) навучанне набывае сумесны, калектыўны характар; 3) развіццё асобы спецыяліста ажыццяўляецца ў выніку падпарадкавання двум тыпам нормаў: нормам кампетэнтных прадметных дзеянняў і нормам сацыяльных адносін калектыва. У такім «кантэкстным» навучанні дасягненне дыдактычных і выхаваўчых мэтаў злучана ў адным патоку з сацыяльнай па прыродзе актыўнасцю навучэнцаў, рэалізуемай як гульнявая дзейнасць.

Паводле дадзеных даследвання моўнай сітуацыі 100 % студэнтаў дзённага аддзялення практычна карыстаюцца толькі рускай мовай ва ўсіх відах камунікацыі акрамя заняткаў па беларускай мове і эканамічнай гісторыі Беларусі.

Аднак і 92,5 % прызналі, што Успрыманне інфармацыі на беларускай мове амаль не стварае перашкод у яе разуменні (амаль усе студэнты перцыптыўныя білінгвы).

Зыходзячы з патрабаванняў часу праграма па беларускай мове у вышэйшай школе павінна у першую чаргу вырашаць задачу авалодаць ва ўмовах абмежаванага часу беларускай мовай як сродкам зносін і сродкам пазнання, выпрацаваць уменні і навыкі разумення вуснага і пісьмовага маўлення на беларускай мове ў натуральным тэмпе (або блізкім да натуральнага) пры практычна неабмежаванай бытавой, грамадска-палітычнай, агульнанавуковай і прафесійнай тэматыцы.

У рамках дзелавых гульняў і сітуацый адбываецца пашырэнне пасіўнага слоўніка і паступовы пераход яго ў актыўную лексіку праз пастаянны ўдзел у зносінах.

Акрамя актывізацыі набытых раней уменняў і засваення вялікіх аб'ёмаў слоўніка ў сціслы тэрмін спецыфіку ужывання дзелавых гульняў складаюць больш аб'ёмныя мэты навучання: актывізацыя раней набытых маўленчых уменняў, фарміраванне больш высокага узроўню камунікатыўнай кампетэнцыі, а таксама больш глыбокую сістэматызацыю арфаграфічных і граматычных ведаў студэнтаў.

Даследаванні паказалі, што выкарыстанне дзелавых гульняў і сітуацый, з аднаго боку, дазваляе стварыць умовы для рэалізацыі ўсіх неабходных навыкаў маўленчай дзейнасці на беларускай мове, з другога боку, садзейнічае высокаму узроўню запамінавання і высокім паказчыкам трываласці актыўнага слоўніка студэнтаў.

Актывізацыя вучэбнай работы дасягаецца за кошт таго, што:

– гуляючы займае пазіцыю суб'екта дзейнасці, а не пасіўнага «спажываца» інфармацыі і, у сувязі з чым здымаецца псіхалагічны бар'ер (сарамлівасць, страх, скаванасць); у час гульні мабілізуюцца разумовыя здольнасці гуляючых, іх уяўленне, паміць. (у гульні запамінаецца каля 90 % інфармацыі);

– мэтанакіравана выкарыстоўваецца эфект групавога ўзаемадзеяння.

У гульні ствараецца і падтрымліваецца такая псіхалагічная атмасфера, якая дае магчымасць для задавальнення шматлікіх важных сацыяльна-псіхалагічных стымулаў да навучання. Найбольш эфектыўна і актыўна вучэбная дзелавая гульня можа выкарыстоўвацца на занятках па мове (беларускай (прафесійнай лексіцы), што тлумачыцца асаблівасцямі дадзенага прадмета, галоўная мэта якога – навучанне мове як сродку зносін. Гульня дапамагае забяспечыць патрэбу ўзаемных зносін усіх удзельнікаў і матывуе маўленчую дзейнасць. Прымяненне яе як метадычнага прыёму на занятках па беларускай мове апраўдана і тымі тэндэнцыямі, якія існуюць у сучаснай метадыцы выкладання і працягваюцца у маўленчадзейнасным падыходзе да навучання і ў сувязі з гэтым у псіхалагічнай накіраванасці заняткаў на развіццё маўленчамысліцельнай дзейнасці студэнтаў сродкамі вывучаемай мовы ў працэсе нараджэння і прыёму моўнага выказвання, камунікатыўнай накіраванасці заняткаў, інтэнсіфікацыі працэса навучання, развіцці групавых форм работы.

СОДЕРЖАНИЕ

Пленарное заседание	3
<i>Вечорко Г.Ф.</i> Трансформация социокультурных ценностей в категории педагогического целеполагания	3
<i>Киндрук Л.Ф.</i> Ценовые аспекты регулирования продовольственного рынка	4
<i>Лециловский П.В.</i> Роль и значение производственных ресурсов в повышении эффективности хозяйствования	6
<i>Мальцевич В.М.</i> Применение двойственных оценок при определении стоимости сельскохозяйственных угодий	8
<i>Сорокина Т.В.</i> Бюджет 2005: новые тенденции и перспективы развития	11
<i>Филипенко В.С.</i> Экономическое обоснование мелиоративных мероприятий ...	12
СЕКЦИЯ I. Развитие хозяйственного механизма агропромышленного комплекса Республики Беларусь	17
<i>Веренич А.Ф., Мееровский А.С., Крюкова Л.И.</i> К вопросу о сохранении бобового компонента в луговых травостоях	17
<i>Галковский С.В., Галковский В.Ф.</i> Результаты использования мелиорированных земель Пинского района	19
<i>Коваленко В.П.</i> Эколого-экономическая оценка способов осушения открытой сетью	21
<i>Колосов Г.В.</i> Влияние антропогенных факторов на изменение почв	23
<i>Коржич В.П.</i> Исследование высокочастотных циклов урожайности зерновых культур в Пинском районе на основе спектрального анализа	25
<i>Кулакова Н.Л.</i> Экономическое состояние молочной промышленности Беларуси	27
<i>Лециловская М.П.</i> Сущность и значение издержек производства	28
<i>Матох С.А.</i> Показатели оценки государственного регулирования агропромышленного комплекса Беларуси	30
<i>Немиро В.А.</i> Возможности улучшения обеспечения сельского населения чистой питьевой и горячей водой	32
<i>Печень В.С.</i> Динамика обеспечения минеральными удобрениями сельскохозяйственных предприятий Бобруйского района	33
<i>Рошка Т.Б., Кислюк С.М.</i> Оценка эффективности производственной деятельности сельхозпредприятий Пинского района	35
<i>Сушко В.И.</i> Проблемы развития маркетинга в аграрном секторе и пути их решения	37
<i>Тихонова Н.В.</i> Оценка эффективности переработки мяса птицы на предприятиях РО «Белптицепром»	39

СЕКЦИЯ 2. Экономическая политика социально-экономического развития Республики Беларусь	42
<i>Володько О.В.</i> Проблемы устойчивости предприятий и моделирование их стратегического развития	42
<i>Давыдова Н.Л.</i> Развитие ипотечного кредитования в Республике Беларусь	44
<i>Денисевич М.Н.</i> Методика анализа фонда заработной платы	46
<i>Зборина И.М.</i> Маркетинговые исследования как фактор повышения качества продукции	47
<i>Зглюй Т.В.</i> Взаимосвязь финансовой устойчивости и налогообложения	49
<i>Кисель И.А.</i> Формирование концепции налогового менеджмента	51
<i>Кузнецова И.А.</i> Актуальность маркетинговой концепции высших учебных заведений на современном этапе	53
<i>Купрейчик Д.В.</i> Управление денежными потоками и финансовым положением	55
<i>Мисюта А.В.</i> Потребитель и качество	57
<i>Михальченко Л.И.</i> Инновационная активность как фактор устойчивого развития предприятия	59
<i>Мусафирова Г.Я.</i> Расчет экономической эффективности внедрения разработанной мастики на основе отходов пенополистирола	61
<i>Невдах С.В.</i> Аналитический инструмент оперативного контроллинга	62
<i>Нестеренко Е.К.</i> Анализ управления персоналом в банке	64
<i>Онищук А.В.</i> Совершенствование внутреннего инвестиционного рынка	66
<i>Полецук С.Н.</i> Стратегическое планирование социально-экономического развития города и региона	68
<i>Семиренко Е.П.</i> Проблемы финансирования жилищного строительства	69
<i>Сергеюк В.С.</i> Совершенствование ресурсной базы коммерческих банков Республики Беларусь	72
<i>Синявская О.А.</i> Совершенствование методики оценки инвестиционной привлекательности эмитентов ценных бумаг	74
<i>Сплошнов С.В.</i> Критерии экономической оценки технологического потенциала банка	76
<i>Чмыр Н.Н.</i> Формирование политики предприятия в современных условиях в области цен	78
<i>Якимченко С.Л.</i> Оценка эффективности деятельности корпораций	80
<i>Яковенко Н.Ф.</i> Проблемы развития СЭЗ «Брест»	81

СЕКЦИЯ 3. Развитие информационных технологий в Республике Беларусь	84
<i>Вишняков Ю.М.</i> Использование современных информационных технологий для активизации творческой деятельности студентов при проведении аудиторных занятий	84
<i>Володько Л.П.</i> Методика оценки качества банковских информационных технологий	85
<i>Глинский О.Ю.</i> CRM-технологии в управлении взаимоотношениями с клиентами	88
<i>Дунько Э.М.</i> Система электронного документооборота высшего учебного заведения	90
<i>Клещева С.А.</i> Конкурентоспособность региона: подходы к исследованию	92
<i>Копытовских А.В.</i> Метод оценки технологических процессов с позиций теории надежности	93
<i>Митянок В.В.</i> Расчет крупномасштабной электрической сети	95
<i>Мусафиров Э.В.</i> Об одном подходе к прогнозированию динамики экономических показателей	98
<i>Павлов П.А.</i> Коэффициенты ускорения и эффективности при распределенной обработке	98
<i>Сидская О.В.</i> Вопросы «идеального» упорядочения	101
СЕКЦИЯ 4. Трансформация социокультурных ценностей белорусского общества	103
<i>Ваткевич В.Ю.</i> Диагностика семейного неблагополучия в г. Пинске	103
<i>Гагуа Р.Б.</i> «Прусские знамена» Яна Длугоша – уникальный источник для изучения Грюнвальдской битвы	105
<i>Децик А.Д.</i> Психолого-педагогическое обеспечение воспитательного процесса в высшем учебном заведении	106
<i>Евстафьев В.А.</i> О формировании системы работы по месту жительства с детьми, подростками и молодежью в г. Пинске	108
<i>Ерзулевич А.С.</i> Законодательная инициатива граждан	110
<i>Крюков В.М.</i> От физической относительности к относительности экзистенциальной	112
<i>Крюков Д.В.</i> Парадигма революции в объяснении современной социально-политической реальности	114
<i>Можейко П.П.</i> Влияние христианских ценностей на становление идеологии белорусского государства	116
<i>Радцевич А.В.</i> Формирование национальной идеи права на достойную жизнь	118

<i>Федечко С.А.</i> Беларусы II Рэчы Паспалітай у кантэксце этнічных тэорый XX стагоддзя	119
<i>Шульга М.Л.</i> Влияние отношений «педагог – учащийся» на формирование отклоняющегося поведения у несовершеннолетних	122

СЕКЦИЯ 5. Модернизация языкового образования в высших учебных заведениях	124
<i>Бутрина Л.В.</i> Проектный метод обучения на занятиях английского языка	124
<i>Гмир П.В.</i> Основные направления развития творчества преподавателя иностранного языка	126
<i>Изотова Л.А.</i> Об организации самостоятельной работы по иностранному языку	127
<i>Колесникович Л.И.</i> Этикет в английском языке	129
<i>Магер Н.У.</i> Аб выкарыстанні вучэбных дэлавых гульнію на занятках па беларускай мове	131
<i>Мартынович В.Г.</i> Преимущества и недостатки тестового контроля знаний	133
<i>Павлович Т.С.</i> Преподавание иностранного языка с учетом специфики высшего учебного заведения	135
<i>Пронина Н.М.</i> Об организации работы с газетными и журнальными материалами при изучении иностранного языка в неязыковом высшем учебном заведении	137
<i>Селюжицкая Л.Н.</i> Обучение иностранным языкам при работе с аутентичными текстами, содержащими интеркультурный компонент	139
<i>Семенюк Ж.П.</i> Использование компьютерных технологий в процессе обучения иностранному языку	141
<i>Скалчинская Н.М.</i> Аутентичность в иноязычном учебном взаимодействии	142
<i>Хмель О.А.</i> Современные тенденции в преподавании иностранных языков ...	145
<i>Юш Г.В.</i> Изучение иностранных языков как фактор социокультурного развития будущего специалиста	146